

دولت‌های ورشکسته

نوآم چامسکی

پوپک مجبعلی

نشر ساقی، ۱۴۵/۹۲

چامسکی، نوآم، ۱۹۲۸- Chomsky, Noam

دولت‌های ورشکسته، نوآم چامسکی [مترجم] پویک محبعلی. تهران: ساقی، ۱۳۸۹، ۶۰۰ ص.

ISBN 978-964-5675-83-5 ۷۰۰۰۰ ریال

فهرست‌تویسی براساس اطلاعات فیبا.

عنوان اصلی: Failed states: the abuse of power and the assault on democracy 2006

کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان «دولت‌های فرومانده» با ترجمه‌ی اکرم پندرام‌نیا توسط افق در سال ۱۳۸۷ منتشر شده است.

۱. نمایه - دولت‌های فرومانده، ۲. پویش، جورج واکر، ۱۹۲۶- م. -

(Bush, George W. George Walker) ۳. قوانین یک‌جانبه (خقوق بین‌الملل)

- امنیت بین‌المللی، ۴. جنگ با تروریسم، ۲۰۰۱ م. - منع گسترش سلاح‌های

هسته‌ای، ۵. عراق - تاریخ - حمله ایالات متحده ۲۰۰۳ م. ۶. ایالات متحده -

روابط خارجی، ۷. ایالات متحده - سیاست و حکومت، ۲۰۰۱ م.

۸. محبعلی، پویک، ۱۳۶۰، مترجم.

۱۳۸۹، ۲۹۲ ج، ۴۹۰۲

کتابخانه‌ی ملی ایران

۳۲۷/۷۳۰۰۹۰۵۱۱ ۲۱۳۶۷۱۵

دولت‌های ورشکسته

نوآم جامسکی

مترجم: پویک محیعلی

نویت چاپ: اول، ۱۳۸۹، شمارگان: ۲۲۰۰ نسخه

ویراستار: سیدحمید رهنما

طراح جلد: سیدایمان نوری نجفی، ناظر چاپ: حمید علی‌محمدی

لیتوگرافی: کوثر، چاپ جلد: آوازه، چاپ متن: پایدار

شابک ۵-۸۳-۵۶۷۵-۹۶۴-۹۷۸، قیمت: ۷۰،۰۰۰ ریال

حقوق چاپ و نشر برای انتشارات روایت فتح محفوظ است. تلفن: ۸۸۸۰۹۷۳۸

فهرست

۱	مقدمه
۳	فصل اول: بدیهی، هولناک، اجتناب‌ناپذیر
۵۵	فصل دوم: دولت‌های یاغی
۱۱۳	فصل سوم: غیر قانونی، اما مشروع
۱۴۷	فصل چهارم: گسترش دموکراسی به آن سوی مرزها
۲۳۳	فصل پنجم: شواهد آشکار: خاورمیانه
۲۸۷	فصل ششم: اشاعه‌ی دموکراسی در داخل
۳۵۱	سخن پایانی
۳۷۱	اعلام

مقدمه

تشخیص مواردی که به لحاظ رفاه و حقوق بشر باید در اولویت قرار گیرند، طبیعتاً جزو دغدغه‌های ذاتی بشر است، اما بعضی از آن‌ها ناگزیر و اجتناب‌ناپذیرند، زیرا به‌طور مستقیم به ادامه‌ی حیات و بقای انسان مربوط می‌شوند. از این میان، می‌توان به سه مورد اشاره کرد: جنگ هسته‌ای، بلایای زیست‌محیطی و این واقعیت که عملکرد حکومت قدرت برتر جهان به گونه‌ای است که احتمال وقوع این فجایع را افزایش می‌دهد، زیرا مردم در این حکومت با عملکرد آن موافق نیستند؛ تأکید کلام بر خود حکومت است. از این رهگذر، موضوع چهارمی نیز مطرح می‌شود که به ملت آمریکا و جهان کاملاً ارتباط دارد. یکی از دلایل وحشت و نگرانی که نمی‌توان آن را نادیده گرفت و نیز شکاف عمیقی بین افکار عمومی و سیاست عمومی ایجاد کرده، این است که نظام آمریکایی در کل دچار مشکل جدی است، یعنی حرکت آن در راستای پایان دادن به ارزش‌های تاریخی از جمله برابری، آزادی و دموکراسی هدفمند است.

نظام ایالات متحد دارای برخی از ویژگی‌های دولت‌های ورشکسته است تا دیدگاه و تصویری جدید را ایجاد کند که به‌طور قراردادی بر کشورهای اعمال

شده که به عنوان تهدیدی بالقوه نسبت به امنیت ما هستند (مانند عراق) یا برای نجات ملتی از تهدیدات درونی که به مداخله‌ی ما نیاز دارند (مانند هائیتی). اگرچه این مفهومی پوچ و بی‌معنا است، اما گویای برخی از ویژگی‌های اولیه‌ی دولت‌های ورشکسته است. یکی از این ویژگی‌ها، عدم توانایی یا بی‌میلی این دولت‌ها در حمایت از شهروندانشان در برابر خشونت و شاید حتی نابودی است. ویژگی دیگر، تمایل آن‌ها به این مسئله است که خود را فراتر از اجرای قوانین داخلی یا بین‌المللی و در نتیجه، آزاد در اعمال خشونت و تهاجم در نظر می‌گیرند. اگر این گونه دولت‌ها از اشکال مختلف دموکراتیک برخوردار باشند، از نقص شدید دموکراتیک رنج می‌برند که نهادهای رسمی دموکراتیکشان را از دموکراسی واقعی بی‌بهره می‌سازند.

یکی از سخت‌ترین و مهم‌ترین وظایف هر فرد، صادقانه نگریستن در آینه است. اگر ما به خود اجازه‌ی انجام چنین کاری را دهیم، در آن صورت، با مشکل چندانی در یافتن ویژگی‌های دولت‌های ورشکسته، آن هم در داخل مواجه نخواهیم بود. چنین شناختی از واقعیت برای آن‌هایی که برای کشورهای خود و نسل‌های آینده اهمیت قائلند، بسیار مشکل است. ما در این‌جا کشور را به صورت جمع، یعنی «کشورها» آورده‌ایم که این نه تنها به‌خاطر قدرت فزاینده‌ی ایالات متحد، بلکه به این خاطر است که تهدیدات در زمان یا مکان متمرکز نشده‌اند.

نیمه‌ی اول این کتاب بیش‌تر به افزایش تهدید به نابودی توسط قدرت ایالات متحد اختصاص یافته که در صدد نقض حقوق بین‌المللی است. مسئله‌ی نقض حقوق به‌شدت مورد توجه شهروندان قدرت مسلط جهان است، ولی با وجود این، آن‌ها نیز با تهدیداتی مشابه مواجه‌اند. بخش دوم کتاب به نهادهای دموکراتیک، برداشت فرهنگ نخبگان از این نهادها و چگونگی شکل‌گیری این نهادها در عالم واقعیت می‌پردازد؛ هم در رابطه با گسترش دموکراسی در خارج از کشور و هم شکل‌گیری آن در محیط داخلی. این موضوعات کاملاً به هم مرتبط هستند و کاربردهای گوناگونی دارند.